

**UCHWAŁA NR XXVIII/224/2012  
RADY MIEJSKIEJ W RZEPINIE**

z dnia 21 grudnia 2012 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok w Gminie Rzepin.**

Na podstawie art. 4<sup>1</sup> ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późniejszymi zmianami), Rada Miejska w Rzepinie uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok w Gminie Rzepin, w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rzepina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej w Rzepinie

**Robert Łukaszewicz**

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXVIII/224/2012  
Rady Miejskiej w Rzepinie  
z dnia 21 grudnia 2012 r.

# **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok w Gminie Rzepin.**

## **I. Wprowadzenie**

Wśród różnych problemów społecznych w naszym kraju te związane z alkoholem są jednymi z trudniejszych do rozwiązania oraz mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż dotyczą różnych sfer naszego życia i powodują wielorakie szkody (społeczne, zdrowotne, ekonomiczne) zarówno te wymierne, związane z opieką zdrowotną, wypadkami drogowymi czy przestępczością, jak i te niewymierne jakimi są cierpienie i ból. Dlatego obecnie nie przypisuje się szkód wyrządzonych przez alkohol tylko i wyłącznie alkoholikom i osobom pijącym alkohol, ale całej populacji.

Problemy wynikające z nadużywania napojów alkoholowych najczęściej kojarzą się z uzależnieniem. Koncentracja na uzależnieniu powoduje lekceważenie i zaniedbywanie negatywnych skutków ryzykownego i szkodliwego pica alkoholu. Te wzorce picia alkoholu powodują znacznie większe szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczną, gdyż obejmują licniejszą część populacji. Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na 2,5 mln do 4 mln i jest 4 razy większa niż populacja osób uzależnionych od alkoholu. Grupa osób pijących ryzykownie i szkodliwie powinna budzić powszechny niepokój. Ciągłe jeszcze akceptowane są wzorce intensywnego spożywania alkoholu. Można zauważyć tendencję do lekceważenia zagrożeń oraz konsekwencji wynikających z takiego sposobu spożywania alkoholu. Dopiero uzależnienie aktywizuje najbliższe otoczenie osoby pijącej do poszukiwania rozwiązań. Niestety strategie pomagania osobom uzależnionym są najtrudniejsze i najmniej skuteczne. Uzależnienie jest zaburzeniem bio-psycho-społecznym. Powoduje zmiany w funkcjonowaniu fizjologicznym, psychologicznym i poznawczym osoby uzależnionej. Zgodnie z obowiązującym w Polsce systemem diagnostycznym, uzależnienie można zdiagnozować w razie wystąpienia w okresie ostatniego roku co najmniej trzech wymienionych niżej objawów:

1. Silne pragnienie albo poczucie przymusu spożywania alkohol, tzw. głód alkoholowy.
2. Upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z piciem alkoholu (trudności w powstrzymaniu się od picia, w kontrolowaniu ilości wypijanego alkoholu, trudności w piciu do wcześniej ustalonego poziomu i w zakończeniu picia).
3. Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja na alkohol, czyli tzw. „mocna głowa”; konieczne jest przyjmowanie coraz większych dawek alkoholu, żeby osiągnąć efekt uzyskiwano poprzednio za pomocą dawek mniejszych. Przy zmniejszonej tolerancji ta sama dawka powoduje szybszy stan upojenia alkoholowego.

4. Występowanie objawów abstynencyjnych przy próbach ograniczenia lub odstawienia alkoholu: drżenie mięśniowe, wzmożona potliwość, niepokój, przyspieszone bicie serca, biegunka, mdłości, drażliwość.
5. Zaniedbywanie z powodu picia alkoholu innych zainteresowań i przyjemności (tzw. „koncentracja życia wokół picia”).
6. Picie alkoholu pomimo szkodliwych jego następstw.

Uzależnienie jest chorobą, którą przy zastosowaniu odpowiedniego leczenia można zatrzymać. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna. Natomiast leczenie farmakologiczne wspomaga psychoterapię i dotyczy głównie usuwania somatycznych powikłań spowodowanych długotrwałym przyjmowaniem alkoholu.

Uzależnienie od alkoholu bliskiej osoby i związane z tym jej nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny wywiera negatywny wpływ na pozostałych członków rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci, powodując problemy zdrowotne, psychologiczne, społeczne i materialne. Inaczej mówiąc, uzależnienie jest tym czynnikiem, który może doprowadzić do dysfunkcji rodziny. Dotkliwą konsekwencją życia w bliskiej relacji z osobą uzależnioną może być współuzależnienie. Jest to szkodliwy sposób przystosowania się, który utrudnia optymalne funkcjonowanie i znacząco ogranicza umiejętność realistycznej oceny sytuacji i tym samym możliwości rozwiązania problemów zarówno osobistych, jak i całej rodziny. U osób współuzależnionych często występują różnego rodzaju choroby o podłożu psychosomatycznym, a także problemy emocjonalne, zaburzenia depresyjne i lękowe. Szczególnie trudna jest sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym. Dysfunkcja takiej rodziny zakłóca prawidłowy rozwój dziecka – poznawczy, emocjonalny i społeczny. Dzieci te doświadczają wielu traumatycznych sytuacji, w tym przemocy ze strony rodziców, która zagraża ich bezpieczeństwu i zdrowiu. Przebywanie w sytuacji przewlekłego stresu powoduje, że dzieci te częściej chorują i są słabsze fizycznie. Mają też problemy z przystosowaniem się do środowiska zewnętrznego, czują się gorsze, bezwartościowe, nie potrafią zaufać i nawiązywać satysfakcjonujących relacji z innymi ludźmi. W rodzinie dysfunkcyjnej brakuje prawidłowych wzorców, norm i systemu wartości, przekazywanych w procesie wychowywania dzieciom.

Osobnym typem szkód zdrowotnych są uszkodzenia płodu, powstałe w wyniku spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Najnowsze badania opisują działanie alkoholu w życiu płodowym. Wynika z nich, że alkohol może wpłynąć na rozwijający się płód nawet

wtedy, gdy jego dawka jest niewielka. Skutkiem używania alkoholu przez kobiety będące w ciąży może być powstanie szeregu wad wrodzonych, a co za tym idzie zmian rozwojowych u nowo narodzonych dzieci. Efektem picia alkoholu przez kobiety w ciąży może być wystąpienie u dziecka Płodowego Zespołu Alkoholowego (FAS). Charakteryzuje się obok uszkodzeń somatycznych także upośledzeniem umysłowym. Warto zaznaczyć, że około 70 % dzieci z płodowym zespołem alkoholowym nie osiąga nigdy zdolności do samodzielnego życia. Z FAS się nie wyrasta, FAS ma się przez całe życie. Szacuje się, że każdego roku w Polsce rodzi się ok. 900 dzieci z pełnoobjawowym płodowym zespołem alkoholowym ale aż dziesięć razy więcej dzieci ma rozmaite zaburzenia rozwojowe spowodowane alkoholem, klasyfikowane jako FAE.

Podstawę prawną do prowadzenia działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa określa najważniejsze kategorie zadań, które powinny być zrealizowane przez samorządy gminne w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok określa więc lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, a także podejmowania takich przedsięwzięć, które będą przestrzegać przed zgubnymi skutkami nadużywania alkoholu. Program zawiera zadania określone w ww. ustawie, które będą realizowane w formach dostosowanych do aktualnych potrzeb lokalnych, z wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Głównymi założeniami Programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, wzrost społecznej świadomości dotyczącej tej problematyki oraz promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Działania podejmowane na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowane będą do wszystkich mieszkańców – również tych niepijących. Będą skierowane do osób dorosłych i do nastolatków, do kierowców, do kobiet w ciąży, do sprzedawców napojów alkoholowych i do nauczycieli itp. Realizacja niniejszego Programu, winna przebiegać w ścisłej współpracy różnych podmiotów poczynając od placówek oświatowo – wychowawczych, poprzez pomoc społeczną, służbę zdrowia, policję, aż do organizacji pozarządowych.

## **II. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2013 roku.**

- Zapobieganie rozwojowi uzależnienia od alkoholu,
- Ograniczenia spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie,
- Zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z alkoholizmu,
- Zmniejszenie szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu,
- Zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin,
- Rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania i zapobiegania uzależnieniom,
- Zwiększenie oferty alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

## **III. Realizatorzy zadań zaplanowanych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok w Gminie Rzepin.**

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Urząd Miejski w Rzepinie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisariat Policji w Rzepinie,
- Dyrektorzy wraz z kadrą pedagogiczną szkół podstawowych, gimnazjów, średnich oraz przedszkoli,
- Stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, parafie,
- Placówki profesjonalnie zajmujące się profilaktyką i terapią uzależnień
- Służba zdrowia

Koordinacją zadań GPPiRPA zajmuje się Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

#### **IV. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rzepin na 2013 rok.**

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wysokość środków została określona w budżecie gminy.

#### **V. Zadania w zakresie realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok w Gminie Rzepin.**

##### **Zadanie 1**

##### **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin.**

Ważnym zadaniem samorządu gminnego w zakresie strategii przeciwdziałania uzależnieniom jest zapewnienie oraz zwiększenie pomocy terapeutycznej dla uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców gminy Rzepin. Podstawową metodą leczenia jest psychoterapia grupowa i indywidualna prowadzona przez placówki leczenia odwykowego. Dostępność i wysoka jakość profesjonalnej terapii uzależnień warunkuje skuteczność wszystkich działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin. Podejmowane kroki w ramach tego działania będą miały ponadto na celu ograniczenie szkód zdrowotnych, wynikających ze szkodliwego picia alkoholu oraz uzależnienia od alkoholu, poprawę stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu.

##### Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie rozwojowi uzależnienia od alkoholu.
2. Poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu.
3. Zmniejszenie szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu.
4. Poprawa dostępności i jakości świadczeń leczniczych na poziomie lokalnym.

##### Formy realizacji zadania:

1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) przyjmowanie zgłoszeń i prowadzenie postępowań w sprawie leczenia odwykowego,
  - b) prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia oraz udzielanie pomocy osobom z problemem alkoholowym,
  - c) monitorowanie procesu leczenia odwykowego (dobrowolne leczenie),
  - d) kierowanie osób z problemem alkoholowym na badanie do biegłego celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
  - e) kierowanie do sądu wniosków o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
2. Dofinansowanie działalności powstałej Poradni Zdrowia Psychicznego oraz Terapii Uzależnień w Słubicach.
  3. Finansowanie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin.
  4. Finansowanie kosztów związanych z wydawaniem opinii psychologicznych i psychiatrycznych przez biegłych lekarzy.
  5. Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem alkoholowym.
  6. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym oraz dotkniętych przemocą w rodzinie: porady i konsultacje dla mieszkańców gminy (terapeuta, psycholog, prawnik).
  7. Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie niezbędnych oddziaływań terapeutycznych np. Ośrodek Terapii „Horyzont Bis” w Krośnie Odrzańskim, Samodzielny Publiczny Szpital Dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu; dofinansowanie szkoleń terapeutów w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego, doposażenie COTUA celem lepszego poziomu świadczenia usług medycznych (tablice, meble, stoliki, krzesła, materace, utrzymanie ksera itp.).
  8. Kierowanie osób realizujących zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na szkolenia, dofinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz udział w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin oraz tworzących i realizujących programy profilaktyczne.
  9. Zakup pomocy terapeutycznych tj. fachowe czasopisma, płyty DVD, plakaty, broszury, itp.



## 10. Wspieranie grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA).

### **Zadanie 2.**

**Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**

Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe jest kolejnym istotnym zadaniem podejmowanym przez Gminę Rzepin. Szkody zdrowotne związane z alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Nadużywanie alkoholu przez jednego członka rodziny, destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy i jest przyczyną wielu cierpień. Według danych szacunkowych w Polsce żyje około 1,5-2,0 mln dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym, z tego 500 tys. znajduje się w dramatycznej sytuacji zagrażającej ich zdrowiu i życiu. Różne formy agresywnych i represyjnych zachowań rodziców, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych i potrzeb dziecka, wywierają destrukcyjny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci oraz na proces rozwoju. Dlatego bardzo ważne jest udzielenie pomocy w odniesieniu dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Zadanie ma na celu również rozwój działań i doskonalenie jakości pomocy udzielanej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, podniesienie kompetencji służb oraz osób zajmujących się pomaganiem dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniem.

#### Cele szczegółowe:

1. Poprawa sytuacji psychospołecznej osób współuzależnionych poprzez zatrudnienie psychologa w Punkcie konsultacyjnym.
2. Zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym rodzin dotkniętych alkoholizmem.

#### Formy realizacji zadania:

1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia zastosowania wobec osób uzależnionych lub nadmiernie pijących, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Współpraca z policją, prokuraturą, sądem.
2. Udział w szkoleniach i kursach specjalistycznych zwiększających kompetencje osób pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijania umiejętności prowadzenia

zajęć socjoterapeutycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym.

3. Podnoszenie kompetencji dzielnicowych, pracowników socjalnych w zakresie problemów alkoholowych.
4. Finansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych patologią jako priorytetowe zadanie, którego celem jest dostarczenie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu. W ramach działania świetlic: finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających do świetlic, wynagrodzenie dla nauczycieli, zakup pomocy dydaktycznych, gier, podręczników, art. AGD i RTV, wycieczki, itp.
5. Organizowanie i dofinansowanie wypoczynku letniego, obozów, kolonii, wycieczek z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z terenu gminy, w których występują problemy alkoholowe.
6. Objęcie członków rodzin z problemem alkoholowym bezpłatną pomocą terapeutyczną, psychologiczną w Punkcie Konsultacyjnym.
7. Inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy przez udział i organizowanie szkoleń, konferencji, itp.
8. Współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy osobom dotkniętym alkoholizmem, a w szczególności ofiarom przemocy domowej – koordynowanie działań poprzez współpracę z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Prokuraturą Rejonową w Słubicach, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz zespołem interdyscyplinarnym.
9. Dofinansowanie działań samopomocowych na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin oraz finansowanie działań podejmowanych przez Klub Abstynenta na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie grup wsparcia, zajęć profilaktycznych i innych o wyraźnym odniesieniu profilaktycznym w tym także wyjazdów terapeutycznych, integracyjnych dla członków klubu oraz ich rodzin.
10. Zakup i rozprowadzenie informatorów na temat specyfiki choroby alkoholowej oraz sposobów radzenia sobie z problemami osobistymi.
11. Czynne włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych oraz edukacyjnych.

### **Zadanie 3.**

**Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych.**

Jak wynika z diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych – Rzepin 2011 r., spożywanie napojów alkoholowych przez młode osoby jest bardzo poważnym problemem. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol. Przyznało się do tego 15 % uczniów szkół podstawowych, 67 % gimnazjalistów oraz 85 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzieży coraz częściej wskazują na picie okazjonalne, chęć zaimponowania oraz presję rówieśników, co wskazywać może na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młode osoby. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z alkoholem stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw jakie wiążą się ze spożywaniem alkoholu. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że rodzice często nie zauważają tego, że ich dzieci znajdują się pod wpływem alkoholu. Uzyskane wyniki powinny zaalarmować rodziców i opiekunów, aby poświęcali swoim dzieciom więcej uwagi i nie zapominali o odpowiedzialności, jaką za nie ponoszą.

Mając na uwadze powyższe priorytetowym elementem strategii na rzecz profilaktyki i zmniejszenia problemów uzależnień jest podejmowanie działań „ochronnych” skierowanych do dzieci i młodzieży. Jak wynika z diagnozy młodzi ludzie mają tendencję do podejmowania różnorodnych zachowań ryzykownych dla zdrowia, w tym używania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki). Zaplanowane działania będą miały na celu zapewnienie właściwej organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży. Z kolei programy profilaktyczne skierowane do uczniów mają na celu przygotowanie ich do podejmowania świadomych i opowiedzianych decyzji. W ramach realizacji powyższego zadania podejmowane będą również działania informacyjno – edukacyjne mające na celu promowanie prawidłowych zachowań zarówno dla dzieci jak i dorosłych mieszkańców gminy. Celem zadania jest także upowszechnienie, wdrażanie oraz poszerzanie ofert rekomendowanych działań profilaktycznych opartych na skutecznych strategiach oddziaływań. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych nastawionych na ograniczenie picia alkoholu oraz działań ograniczających ryzyko picia szkodliwego i uzależnienia. Realizacja i wspieranie kampanii edukacyjnych, mających na celu zwiększenie świadomości lokalnego społeczeństwa

na temat szkód wynikających z picia alkoholu. Organizowanie i wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia, utrwalanie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży. Ważnym działaniem jest również zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców, edukacja rodziców w zakresie przygotowania dziecka do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Współczesne badania naukowe nad skutecznością profilaktyki ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży udowodniły, iż największą efektywność mają działania i programy skoncentrowane na rodzinie. To właśnie rodzina dostarcza dziecku wzorców zachowań – prawidłowych i nieprawidłowych. Wiąż z rodzicami, a także innymi członkami rodziny, stanowi najważniejszy czynnik chroniący przed niebezpiecznymi eksperymentami i raniącymi doświadczeniami. Najbardziej celowe są więc również wszelkie działania, które przyczyniają się do wzmocnienia więzi w rodzinie lub jej odbudowy.

#### Cele szczegółowe:

1. Rozwój edukacji i podnoszenie świadomości społeczeństwa, a w szczególności dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń związanych ze spożyciem alkoholu.
2. Promowanie zdrowego trybu życia.
3. Wspieranie sportu i alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe.
4. Podniesienie jakości programów profilaktycznych.

#### Formy realizacji zadania:

1. Organizowanie i finansowanie programów edukacyjno – profilaktycznych w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych oraz przedszkolach na terenie gminy Rzepin, finansowanie profilaktyczno – edukacyjnych spektakli teatralnych oraz warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
2. Organizacja lokalnych kampanii profilaktycznych i kampanii na rzecz promowania bezpieczeństwa oraz zdrowia, a także udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych np. Zachowaj Trzeźwy Umysł, Postaw na Rodzinę Dzień Bezpiecznego Internetu, Światowy Dzień bez Papierosa, program LUPO, Sprawdź, Czy Twoje picie jest bezpieczne, Wyhamuj w porę, Bezpieczne wakacje bez alkoholu, Prowadzę Jestem Trzeźwy itp.
3. Zakup gadżetów promujących powyższe kampanie oraz alkomatu na potrzeby związane z przeprowadzaniem działań na rzecz nietrzeźwych kierowców.

4. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, a także zakup sprzętu do podejmowania tych zajęć oraz zakup urządzeń zabawowych na place zabaw.
5. Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i zagrożonych patologią.
6. Prowadzenie przez kluby sportowe zajęć i imprez towarzyszących (zawody, turnieje) dla dzieci i młodzieży jako formy przeciwdziałania uzależnieniom.
7. Organizowanie imprez rekreacyjno – sportowych.
8. Wspieranie działalności Związku Harcerstwa Polskiego jako formy działalności przeciwdziałania uzależnieniom.
9. Umożliwianie dzieciom i młodzieży zaspakajanie potrzeb aktywności i osiągnięć poprzez angażowanie się w pozytywne formy aktywności: sport, turystyka, teatr, muzyka, ekologia, plastyka oraz dofinansowanie do różnych wyjazdów w i wycieczki o charakterze profilaktycznym. W tym także dofinansowanie do imprez dla dzieci niepełnosprawnych.
10. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem środków psychoaktywnych (warsztaty szkoleniowe dla rodziców).
11. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.
12. Podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
13. Zakup broszur, ulotek i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.
14. Tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy i powiatu w zakresie problemów alkoholowych.
15. Prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.
16. Prenumerata czasopism, periodyków oraz zakup literatury fachowej służącej pogłębianiu wiedzy osób realizujących zadania programu.
17. Finansowanie spektakli i koncertów profilaktycznych dla młodzieży.

18. Organizowanie imprez bezalkoholowych i wspieranie inicjatyw promujących zdrowy styl życia, wolny od uzależnień w tym imprez kulturalnych i artystycznych skierowanych do lokalnej społeczności.
19. Finansowanie szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką w celu wypracowania standardów i zasad dla realizatorów programów profilaktycznych.
20. Promowanie nowych, bardziej skutecznych programów profilaktycznych, opracowań autorskich i pilotażowych (np. Spójrz Inaczej, Spójrz Inaczej na Agresję itp.).
21. Organizowanie i finansowanie zajęć pozalekcyjnych i interdyscyplinarnych kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży (np. sportowych, teatralnych, językowych itp.).
22. Zakup sprzętu sportowego i innych artykułów w celu realizacji pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych.
23. Współfinansowanie przedsięwzięć profilaktycznych i promowanie zdrowego trybu życia bez alkoholu na terenie sołectw i świetlic wiejskich (Dzień Dziecka, Mikołajki itp.).
24. Działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych (działania edukacyjne, interwencyjno – sprawdzające, szkolenia dla kandydatów na kierowców).
25. Finansowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i życie bez uzależnień (Gminny Konkurs Teatrzyków Profilaktycznych).
26. Prowadzenie zajęć edukacyjnych, kulturalnych oraz turystyczno – krajoznawczych jako forma zapobiegania uzależnieniom.
27. Popularyzowanie informacji nt. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia.
28. Prowadzenie diagnozy występowania problemów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy.
29. Promowanie działań gminy na forum regionalnym i krajowym poprzez udział w konferencjach, seminariach i innych spotkaniach organizowanych przez województwa oraz instytucje centralne.

#### **Zadanie 4.**

#### **Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.**

Samorząd gminy wspiera finansowo i merytorycznie instytucje, organizacje pozarządowe oraz osoby fizyczne zajmujące się profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów uzależnień. Instytucje (m.in. policja, szkoły itp. ) oraz organizacje pozarządowe, których cele statutowe są zgodne z profilaktyką przeciwdziałania uzależnieniom są ważnymi partnerami, z którymi gmina ściśle współpracuje. Ważnym elementem zadania będzie wspieranie działalności grupy abstynenckiej, która spełnia bardzo ważną rolę w procesie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, jak również członkom ich rodzin. Jej działanie nakierowane jest na motywowanie do leczenia i utrzymania abstynencji oraz nawiązywania kontaktu z osobami uzależnionymi. Wymienione wyżej podmioty odgrywają znaczną rolę w realizacji niniejszego Programu, przyczyniając się do zmniejszenia dolegliwości związanych z alkoholizmem.

#### Cele szczegółowe:

1. Rozwój współpracy z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.
2. Zwiększenie zaangażowania instytucji uprawnionych do przeciwdziałania uzależnieniom.

#### Formy realizacji zadania:

1. Współpraca z placówkami ochrony zdrowia zajmującymi się diagnostyką, terapią i rehabilitacją osób uzależnionych i współuzależnionych – m.in. Samodzielny Publiczny Szpital Dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu, Ośrodek Terapii „Horyzont Bis” w Krośnie Odrzańskim.
2. Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym.
3. Współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami na terenie gminy w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.
4. Wspieranie finansowe instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
5. Zabezpieczenie pracy i podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzepinie.

## **Zadanie 5.**

### **Przeciwdziałanie naruszeniom przepisów prawnych w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych.**

Jednym z kluczowych problemów wymagających systematycznych działań jest kwestia ograniczenia dostępności napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży. Ankieta przeprowadzona wśród sprzedawców na terenie gminy Rzepin w 2011 r. w punktach alkoholowych wykazały, że duża ilość osób niepełnoletnich podejmuje próby zakupu napojów alkoholowych bądź papierosów. Badanie wskazało, że w punktach sprzedaży sprzedawcy w większości nie sprzedają zakazanych substancji osobom niepełnoletnim i dobrze radzą sobie w sytuacji odmowy ich sprzedaży. Niemniej jednak badania wśród uczniów szkół dotyczące dostępności alkoholu w środowisku dzieci i młodzieży wykazały względnie łatwy dostęp dzieci i młodzieży do alkoholu. Wśród uczniów szkół podstawowych 12% ankietowanych uznało zakup alkoholu za czynność łatwą bądź raczej łatwą, natomiast podobnej odpowiedzi udzieliło już zdecydowanie więcej gimnazjalistów – 39% oraz większość uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 58%. Otrzymane rezultaty mogą być szczególnie alarmujące. Łatwy dostęp do alkoholu dla osób niepełnoletnich jest sprzeczny z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 1982 r. wyraźnie zabraniającej sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

Mając na uwadze powyższe dane, w programie uwzględniono działania, które poprzez akcję informacyjną oraz kontrolną mają na celu kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzedawców jak również klientów. Łamanie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym będzie podstawą do podjęcia działań interwencyjnych.

#### Cele szczegółowe:

1. Podniesienie świadomości sprzedawców na temat zagrożeń związanych z problemami alkoholowymi.

#### Formy realizacji zadania:

1. Prowadzenie działań informacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi.
2. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.



3. Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przedmiotową uchwałą Rady Miejskiej w Rzepinie.

## **VI. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.**

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powoływana przez Burmistrza. Jest organem podejmującym przede wszystkim czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, dlatego też do zadań realizowanych przez członków GKRPA należy m.in.:

- przyjmowanie wniosków o zastosowaniu leczenia odwykowego,
- przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi mającymi na celu dobrowolne poddanie się terapii,
- prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą przymusowego leczenia odwykowego i przekazanie jej do Sądu Rejonowego w Słubicach
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z obowiązującymi przepisami,
- kontrolowanie zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez Burmistrza)
- uczestnictwo w posiedzeniach Komisji i współuczestnictwo w zadaniach o charakterze profilaktycznym ,
- tworzenie i realizacja założeń gminnego programu profilaktyki.

W skład GKRPA wchodzi przede wszystkim przedstawiciele służb i instytucji, którzy w swojej pracy spotykają się z problemami związanymi z alkoholem (m.in. pracownik OPS, pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele oświaty, policji, sądownictwa, organizacji pozarządowych).

Za udział w pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się miesięczne wynagrodzenie w następujących wysokościach:

Przewodniczący: 21 %, Sekretarz: 17 %, Członek: 14 % kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie obowiązujących przepisów.



### **Uzasadnienie**

Zgodnie z art. 4<sup>1</sup> ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późniejszymi zmianami) prowadzenie działań związanych z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należą do zadań własnych gminy. Realizacja niniejszych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalonego przez Radę Gminy. W związku z obowiązującymi przepisami prawa Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych winien być uchwalany corocznie. Środki finansowe na realizację wyżej wymienionych zadań pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok w Gminie Rzepin jest zasadne.

Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych

Ewa Sierant - Lipnicka